

Số: 279 /BC-UBND

Nga Sơn, ngày 05 tháng 7 năm 2019

BÁO CÁO

**Kết quả đấu tranh xóa bỏ hủ tục, tập quán lạc hậu trong 50 năm qua
trên địa bàn huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa.**

Căn cứ Công văn số 2154/SVHTTDL-NVVHGD ngày 28/6/019 của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Thanh Hóa về việc báo cáo kết quả đấu tranh xóa bỏ hủ tục, tập quán lạc hậu trong 50 năm qua trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa.

Ủy ban nhân dân huyện Nga Sơn báo cáo kết quả đấu tranh xóa bỏ hủ tục, tập quán lạc hậu trong 50 năm qua trên địa bàn huyện như sau:

I. CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, ĐIỀU HÀNH

1. Công tác chỉ đạo, điều hành.

Các cấp ủy Đảng và chính quyền, mặt trận, đoàn thể đã nhận thức được tầm quan trọng của công tác đấu tranh xóa bỏ các phong tục, tập quán lạc hậu của địa phương. Chỉ đạo tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện nếp sống văn minh, từng bước xóa bỏ các luật tục lạc hậu, bên cạnh trách nhiệm chung của cả hệ thống chính trị thì vai trò của Mặt trận, các đoàn thể và ngành văn hóa là rất quan trọng. Với phương châm hoạt động là gần dân, sát dân, lắng nghe và am hiểu đầy đủ tâm tư, tình cảm, nguyện vọng của dân; duy trì và khôi phục lại các lễ hội, phong tục tập quán tốt đẹp. Tranh thủ uy tín của trưởng làng, trưởng thôn, trưởng ban vận động, các chức sắc tôn giáo trong việc vận động bài trừ các phong tục, tập quán lạc hậu trong cộng đồng, dòng họ. Đây mạnh công tác dân vận chính quyền, nhất là ở cơ sở trong công tác tư pháp, hộ tịch giúp nhân dân hiểu và thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước. Chuyển đổi một phong tục, tập quán, thói quen là một việc làm hết sức khó vì vậy công tác tuyên truyền, vận động nhân dân phải kiên trì, khéo léo, tế nhị, thường xuyên và lâu dài.

2. Công tác tuyên truyền.

Việc tuyên truyền với nhiều nội dung, hình thức phong phú, đa dạng đến với người dân đã dần xóa bỏ các phong tục tập quán lạc hậu; gắn với Cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư” góp phần xây dựng, giữ gìn và phát huy những giá trị văn hóa tốt đẹp trên địa bàn Huyện Nga Sơn.

UBND huyện phối hợp với UB MTTQ huyện rà soát, nghiên cứu, đề xuất để đưa các nội dung phong tục, tập quán lạc hậu vận động xóa bỏ vào tiêu chí để xem xét, đánh giá, công nhận gia đình, làng văn hóa hàng năm.

Phát huy vai trò của trường làng, trường ban vận động Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống khu dân cư, UB MTTQ, trường các đoàn thể chính trị - xã hội trong việc vận động bà con chấp hành tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước và vận dụng các luật tục tiến bộ trong nhân dân để điều chỉnh các mối quan hệ trong cộng đồng, dòng tộc; giữ gìn và phát huy những giá trị văn hóa truyền thống, xây dựng gia đình văn hóa mới, làng văn hóa (thôn văn hóa), làm tốt công tác hòa giải trong làng (thôn). Vận động nhân dân từng bước xóa bỏ các tập tục lạc hậu, mê tín, dị đoan làm ảnh hưởng đến sự phát triển của cộng đồng dân cư.

II. TÌNH HÌNH TRIỂN KHAI CÁC CƠ CHẾ CHÍNH SÁCH.

Ban hành Chỉ thị số 01-CT/HU ngày 29/9/2015 của Ban Thường vụ Huyện ủy Nga Sơn về việc nâng cao chất lượng hoạt động làng văn hóa trên địa bàn huyện Nga Sơn; Chỉ thị số 20-CT/HU ngày 22/9/2018 của Ban Thường vụ Huyện ủy về tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng đối với công tác xây dựng xã đạt chuẩn văn hóa nông thôn mới, thị trấn văn minh đô thị.

UBND huyện ban hành Đề án số 102/ĐA-UBND ngày 10/3/2004 về việc xây dựng Nhà văn hóa làng giai đoạn 2004-2010; Đề án: "Nâng cao chất lượng hoạt động của làng văn hóa, cơ quan văn hóa giai đoạn 2006-2010"; Quyết định số 483/QĐ-UBND ngày 02/5/2015 của UBND huyện Nga Sơn về việc ban hành Kế hoạch quản lý và phân cấp quản lý di tích lịch sử, văn hóa - danh lam thắng cảnh trên địa bàn huyện Nga Sơn giai đoạn (2015-2020); Kế hoạch số 103/KH-UBND ngày 6/9/2017 của UBND huyện Nga Sơn về việc Bảo tồn, phát huy di sản văn hóa huyện Nga Sơn giai đoạn (2017-2025); Công văn số 223/UBND-VHTT ngày 15/3/2019 về việc tăng cường công tác quản lý, tổ chức lễ hội tại các điểm di tích trên địa bàn huyện; Công văn số 101/KH-UBND ngày 18/10/2018 về việc triển khai thực hiện quyết định 22/2018/QĐ-TTg về xây dựng thực hiện Hương ước, quy ước; Công văn số 1166/UBND ngày 09/11/2018 về việc rà soát hương ước, quy ước trên địa bàn huyện Nga Sơn...

III. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC, NGUYÊN NHÂN VÀ BÀI HỌC.

1. Kết quả đạt được.

1.1. Ưu điểm.

- Công tác lãnh, chỉ đạo và nêu cao vai trò trách nhiệm, quyết tâm cao của các cấp, các ngành, phát huy tốt sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, biết tôn trọng những giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc nhưng

cũng linh hoạt, kiên quyết, kiên trì theo phương châm “mưa dầm thấm lâu” để từng bước loại bỏ những thói quen, tập quán lạc hậu.

- Đẩy mạnh phong trào trào "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa khu dân cư", trong đó tập trung tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện tốt Chỉ thị 27-CT/TW ngày 12/01/1998 của Bộ chính trị, Chỉ thị số 09/CT-UBND ngày 06/7/2010 của UBND tỉnh Thanh Hóa về việc thực hiện Kết luận: 51/KL-TW tiếp tục thực hiện Chỉ thị 27-CT/TW ngày 12/01/1998 của Bộ chính trị về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội. Do vậy, đã xóa bỏ hủ tục, tập quán lạc hậu như:

- + Tổ chức ăn uống dài ngày trong đám cưới, đám tang và về nhà mới.

- + Trong đám tang còn để người quá cố thời gian dài, khóc mướn, rải tiền vàng khi đưa tang, ..

- + Trong đám cưới còn hiện tượng thách cưới.

- + Xóa bỏ tình trạng lấy vợ về để làm (hôn nhân tảo hôn).

- + Trong gia đình, dòng họ đẩy mạnh công tác bình đẳng giới; xóa bỏ tư tưởng trọng nam kinh nữ (đàn ông cái nhà, đàn bà cái bếp); sinh con trai nối dõi tông đường (không chấp hành kế hoạch hóa gia đình).

- + Mê tín dị đoan tin vào thầy bói.

- Các hủ tục lạc hậu đó đã ảnh hưởng không nhỏ đến quá trình phát triển kinh tế - xã hội của huyện. Chính vì vậy, UBND huyện có hướng dẫn và chỉ đạo thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang như:

* Đăng ký kết hôn:

- Nam nữ kết hôn phải đăng ký kết hôn tại UBND xã, thị trấn nơi cư trú của một trong hai người theo quy định của pháp luật.

- Ủy ban nhân dân xã, thị trấn có trách nhiệm hướng dẫn, tổ chức đăng ký và trao Giấy chứng nhận kết hôn theo đúng Luật hôn nhân và gia đình. Lễ trao giấy chứng nhận kết hôn là một nghi lễ mang tính pháp lý, thừa nhận đôi nam nữ chính thức trở thành vợ chồng. Lễ trao giấy kết hôn được tổ chức trang trọng tại trụ sở UBND xã, thị trấn do đồng chí Chủ tịch hoặc Phó chủ tịch UBND chủ trì.

* Tổ chức lễ cưới:

- Đảm bảo trang trọng, tiết kiệm, vui tươi, lành mạnh, phù hợp với phong tục, tập quán tốt đẹp của dân tộc và phù hợp với hoàn cảnh gia đình, không phô trương, lãng phí.

- Lễ cưới liên hoan mừng hạnh phúc lứa đôi, gia đình hai bên nên tổ chức gọn, nhẹ trong một ngày; địa điểm lựa chọn tổ chức lễ cưới tại: Nhà văn hóa, Hội trường cơ quan, nơi có sân, bãi rộng.

- Tổ chức tiệc mặn, mừng hạnh phúc đôi lứa nên tổ chức tiết kiệm chỉ mời anh em dòng họ và phải bảo đảm vệ sinh an toàn thực phẩm, không uống rượu say; cô dâu, chú rể và gia đình không dùng thuốc lá mời khách trong đám cưới.

+ Không dựng rạp cưới xuống lòng đường, nếu vi phạm sẽ cương quyết xử lý theo quy định của pháp luật.

+ Âm nhạc dùng trong lễ cưới phải lành mạnh, vui tươi, khuyến khích sử dụng âm nhạc dân tộc, các bài hát ca ngợi quê hương đất nước, tình yêu đôi lứa; âm lượng vừa phải, không gây tiếng ồn ào, huyên náo, ảnh hưởng đến trật tự trong khu dân cư và ảnh hưởng đến sức khỏe của nhân dân, thời gian mở nhạc không trước 06 giờ sáng và quá 22 giờ đêm.

+ Đảm bảo trật tự, an toàn giao thông, không gây cản trở, ách tắc giao thông khi tổ chức đưa đón dâu;

- Khuyến khích thực hiện các hình thức tổ chức lễ cưới như sau:

+ Tổ chức tiệc trà, tiệc ngọt trước, trong và sau lễ cưới.

+ Khuyến khích cơ quan, tổ chức, đoàn thể đứng ra tổ chức lễ cưới cho cán bộ, công nhân viên của đơn vị mình;

+ Tổ chức lễ cưới tại nhà văn hóa thôn, tiểu khu;

+ Cô dâu, chú rể, gia đình có những việc làm cụ thể, thiết thực góp phần vào phong trào xây dựng nông thôn mới tại thôn, tiểu khu;

+ Cô dâu, chú rể và gia đình mặc trang phục truyền thống hoặc trang phục của dân tộc mình trong ngày cưới; khách mời dự lễ cưới phải ăn mặc trang trọng, lịch sự, nghiêm túc.

* Tổ chức đám tang:

Khi có người quá cố gia đình báo ngay chính quyền địa phương và làm lễ, đưa người quá cố về nơi an nghỉ không quá 24 tiếng.

* Thực hiện hương ước, quy ước thôn.

Đẩy mạnh việc thực hiện hương ước, quy ước của thôn (làng) để nhân bản, thống nhất những quy định trong đó tập trung xóa bỏ hủ tục, tập quán không phù hợp đề nghị UBND huyện phê chuẩn.

* Đẩy mạnh thực hiện công nhận gia đình văn hóa, thôn văn hóa, làng văn hóa đúng quy định nhà nước.

1.2. Hạn chế

Một số nơi, việc tổ chức cưới, tang, lễ hội còn phô trương, lãng phí trong đó không ít trường hợp gia đình cán bộ, đảng viên, công chức nhà nước đã tạo dư luận không tốt trong nhân dân, Ở một số đám tang còn khóc mướn, rải tiền vàng trước xe tang, cúng bái, tổ chức ăn uống linh đình; sinh con thứ 3, trọng nam kinh nữ, bạo lực gia đình, mê tín dị đoan, ...

2. Nguyên nhân.

2.1. Nguyên nhân khách quan.

Trong từng giai đoạn lịch sử nhân dân huyện Nga Sơn, cùng với nhân dân cả nước ra sức thi đua xây dựng kinh tế, xóa giặc đói, giặc dốt, để quốc xâm lược. Do vậy đời sống kinh tế, xã hội, văn hóa tinh thần vô cùng khó khăn. Nhận thức còn hạn chế chưa thay đổi được suy nghĩ, cách làm do vậy vẫn làm theo lối mòn phong tục, tập quán lỗi thời.

Trong giai đoạn gần đây, sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo các cấp đảng ủy, chính quyền, tổ chức chính trị xã hội, khoa học kỹ thuật phát triển, đời sống kinh tế nâng cao, nhân dân được tiếp nhận và hưởng thụ văn hóa tinh thần.

2.3. Nguyên nhân chủ quan.

Một số địa phương công tác chỉ đạo cấp ủy đảng, chính quyền và phối hợp của UB MTTQ, tổ chức xã hội - chính trị, Ban chỉ đạo "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa" chưa đồng bộ, thường xuyên.

Công tác tuyên truyền các chủ trương đường lối của đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước chưa sâu rộng, thường xuyên.

3. Bài học kinh nghiệm.

Với phương châm "gần dân, sát cơ sở"; "lấy người tiêu biểu trong cộng đồng dân cư để tuyên truyền, vận động", cuộc vận động đã đạt được kết quả cao. Đặc biệt là trong Cuộc vận động "Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hoá ở khu dân cư", Mặt trận TQVN huyện đã chỉ đạo Mặt trận TQVN các xã, thị trấn tổ chức các buổi họp dân. Các thôn, bản, khu dân cư đã xây dựng được hương ước, quy ước thực hiện nếp sống văn hoá. Trong suốt quá trình tuyên truyền, vận động nhân dân cải tạo các tập quán lạc hậu, cán bộ mặt trận rất kiên trì để người dân hiểu đúng quan điểm chỉ đạo của huyện và đồng tình ủng hộ; vận động hàng trăm đối tượng đi cai nghiện tại trung tâm của tỉnh. Khi người cai được nghiệm trở về tái hoà nhập cộng đồng, địa phương tạo điều kiện thuận lợi để giúp họ có việc làm, tránh xa các tệ nạn xã hội.

"Mưa dầm thấm lâu", nhận thức của cộng đồng dân cư trong việc cải tạo các tập tục lạc hậu dần chuyển biến. Do vậy, việc thực hiện nếp sống mới trong việc cưới, việc tang và lễ hội trên địa bàn huyện tương đối tốt. Đám cưới đã được tổ chức gọn nhẹ, việc tảo hôn giảm đáng kể.

Để có thể giải quyết được tận gốc của vấn đề, bên cạnh những việc làm trên, việc phát triển kinh tế, nâng cao đời sống xã hội của bà con là một trong những yếu tố mang tính quyết định. Bởi khi kinh tế phát triển, đời sống được

nâng cao, sự tiếp cận nhiều hơn với cuộc sống văn minh sẽ giúp bà con tự nhận ra những hủ tục của quá khứ.

IV. KIẾN NGHỊ ĐỀ XUẤT

1. Tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện nghiêm Luật Hôn nhân; Nghị định 122/2008/NĐ-CP ngày 17/9/2018 của Chính phủ quy định về xét tặng danh hiệu "Gia đình văn hoá", "Thôn văn hoá", "Làng văn hoá", "Ấp văn hoá", "Bản văn hoá", "Tổ dân phố văn hoá; Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg ngày 08/5/2018 của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng thực hiện hương ước, quy ước; Chỉ thị 27-CT/TW ngày 12/01/1998 của Bộ chính trị, Chỉ thị số 09/CT-UBND ngày 06/7/2010 của UBND tỉnh Thanh Hóa về việc thực hiện Kết luận: 51/KL-TW tiếp tục thực hiện Chỉ thị 27-CT/TW ngày 12/01/1998 của Bộ chính trị về thực hiện nếp sống văn minh trong việc cưới, việc tang và lễ hội.; ...

Đẩy mạnh công tác phối hợp giữa chính quyền và UB MTTQ, các đoàn thể chính trị - xã hội trong công tác tuyên truyền, vận động hội viên, đoàn viên.

Đẩy mạnh ứng dụng khoa học tiên tiến vào sản xuất, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân.

2. Đề nghị Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa hàng năm tổ chức tập huấn nghiệp vụ văn hóa cho cán bộ Trường thôn trên địa bàn./. *Utthul*

Nơi nhận:

- Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh TH;
- Ban Tuyên giáo huyện ủy;
- Văn phòng HĐND-UBND huyện;
- Lưu: VT, Phòng Văn hóa và Thông tin.

**KT. CHỦ TỊCH
HÓ CHỦ TỊCH**

Đỗ Ngọc Duy